

Medale SEP (1974) - prof. Roman Podoski

Statut Stowarzyszenia Elektryków Polskich przewiduje nadawanie odznak i wyróżnień za szczególne zasługi w działalności dla SEP lub szeroko pojętej elektryki. Mogą być nadawane: godność członka honorowego i godność zasłużonego seniora, odznaki honorowe, medale oraz inne wyróżnienia. Wśród medali poświęconych wybitnym elektrykom, zdecydowaną większość stanowią medale ustanowione przez Stowarzyszenie Elektryków Polskich.

Mając na uwadze doniosłość Roku Nauki Polskiej (obchodzonego w 1973 r.), Stowarzyszenie uchwałą Zarządu Głównego (1974) ustanowiło medal im. prof. Romana Podoskiego. Ustanowienie miało na celu uczczenie setnej rocznicy urodzin R. Podoskiego, profesora Politechniki Warszawskiej, działacza i członka honorowego SEP oraz integrowanie inżynierów i techników trakcji elektrycznej, rozproszonych w różnych gałęziach gospodarki narodowej, dla których postać Profesora jest symbolem wiedzy oraz wzorem pracy zawodowej i społecznej. Roman Podoski urodził się w 1873 r. w Dąbrowicach na Ukrainie. Po uzyskaniu matury w 1890 r. w gimnazjum realnym we Lwowie, rozpoczął studia w lwowskiej Szkole Politechnicznej. Po roku studiów przeniósł się na wydział elektromechaniczny w Zurichu, kończąc go w 1897 r. W latach 1896–1899 kierował budową linii tramwajowych w Zurychu, a od 1898 r. zajmował się projektowaniem i budową urządzeń trakcji elektrycznej w biurze projektów towarzystwa Helios w Kolonii. W latach 1903–1907 prowadził własne biuro elektrotechniczne w Kijowie. W latach 1907–1914 pracował jako naczelnik wydziału ruchu i sieci w Tramwajach Warszawskich. W trakcie I wojny światowej przebywał na Ukrainie. W 1919 r. powrócił do Warszawy, zajmując się działalnością związaną z transportem elektrycznym. Opracował m.in. wstępny projekt elektryfikacji PKP i projekt elektryfikacji Warszawskiego Węzła Kolejowego. W latach 1932–1938 pełnił funkcję dyrektora naczelnego Śląskich Zakładów Elektrycznych Ślazel. Jednocześnie prowadził badania i wykonywał projekty związane z tramwajami w polskich miastach, mocą

silników trakcyjnych i prądami błędzącymi. Zajmował się też działalnością dydaktyczną. Od 1919 r. prowadził wykłady na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, a w 1932 r. został profesorem. Roman Podoski należał do założycieli Stowarzyszenia Elektryków Polskich. W SEP pełnił szereg funkcji, m.in. członka zarządu głównego, prezesa Oddziału Warszawskiego, członka Zarządu Polskiego Komitetu Elektrotechnicznego. Aktywnie uczestniczył w szeregu zjazdach i konferencjach. W czasie okupacji 1939–1945 prowadził działalność dydaktyczną i brał udział w pracach konspiracyjnych SEP dotyczących słownictwa elektrotechnicznego. W 1945 r. pracował nad zestawieniem zniszczeń wojennych w polskich elektrowniach i zgłosił się do pracy w nowoutworzonej Politechnice Łódzkiej. W roku 1946 wrócił na Wydział Elektryczny Politechniki Warszawskiej, obejmując Katedrę Kolejnictwa Elektrycznego i Napędów Elektrycznych. Wśród jego asystentów byli przyszli profesorowie: Zygmunt Figurzyński, Zdzisław Grunwald, Witold Szuman oraz syn Jan Podoski. Aktywnie pracował zajmując się m.in. projektem odbudowy i rozbudowy elektryfikacji Warszawskiego Węzła, ruchem kolejowym między Gdańskiem i Gdynią, elektryfikacją linii Warszawa – Katowice – Gliwice. Profesor Podoski zmarł w 1954 r. w Zielonce k. Warszawy.

Medal wykonany został z tombaku patynowanego, według projektu artysty rzeźbiarza, medaliera – Edwarda Gorola. Kształt medalu jest okrągły, średnica 70 mm. Na awersie uwieczniona została podobizna prof. R. Podoskiego i lata życia „1873 – 1954”, napis wokół: „Roman Podoski, pionier trakcji elektrycznej w Polsce”. Na rewersie umieszczono widok tunelu i torów kolejowych oraz pociągu, powyżej rok „1973” symbolizujący rok urodzenia Profesora oraz Rok Nauki Polskiej. Medal wykonano w liczbie 500 sztuk i wybito w Mennicy Polskiej S.A., (rok emisji 1974); kolejne 300 sztuk wybito w 1978 r. i w 2002 r. Medal może być nadany jednorazowo: członkom SEP, osobom nie stowarzyszonym w SEP bez względu na przynależność państwową, instytucjom i organizacjom (jako wyraz uznania środowiska za zasługi i osiągnięcia naukowe) lub długoletnią oraz wyróżniającą pracę zawodową i społeczną w zakresie rozwoju trakcji elektrycznej.

Źródła:

www.sep.com.pl

Biogram został zaczerpnięty z książki „Polska elektryka w medalierstwie i filatelistyce” za zgodą Autora dr. inż. Dariusza Świsulskiego (Wyd. COSiW SEP, Warszawa 2018)